

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 7/2013, Orkdal kommune, Sør-Trøndelag

Klager: Orkdal historielag, jf. § 10 første ledd

Navn: Gjølme eller Råbygda

Navnetype: bygdenavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Orkdal kommune, jf. § 5 annet ledd

Navnesaken reist av: Råbygda Velforening, jf. § 5 første ledd bokstav c)

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim,
Tom Schmidt

Kommunestyret i Orkdal kommune har vedtatt *Gjølme* som hovednavn på bygda og *Råbygda* som undernavn. Orkdal historielag har klaget på dette vedtaket, og mener *Råbygda* må stå alene som navn på bygda. Vedtaket gjelder valg av navn, ikke fastsetting av skrivemåte.

Partenes argumentasjon:

Historielaget peker på at *Råbygda* er det tradisjonelle bygdenavnet, og viser til § 3 annet ledd i lov om stadnamn (stedsnavnloven) som sier at et nedarvet stedsnavn ikke kan byttes ut med et navn uten tradisjon på stedet. Historielaget understreker at *Gjølme*, som har funksjon som gårdsnavn i området, aldri har vært offisielt navn på bygda.

Kommunen sier at overgangen fra *Råbygda* til *Gjølme* som navn på bygda har skjedd gradvis fra 1960-tallet og frem til i dag. Rådmannen tilbakeviser påstandene fra historielaget om at Orkdal kommune må ta hele ansvaret for denne utviklingen. Han holder fast på at dette er en gradvis, ubevist utvikling, og mener at navnetting av blant annet *Gjølme skole* og *Gjølme poståpneri* har bidratt til dette. Ifølge Rådmannen er det først ”de siste ca. 10 årene at kommunen har benyttet *Gjølme* aktivt som bygdenavn

gjennom forvaltning (gjennom navnsetting på kommuneplaner)". Kommunen mener det må være hjemmel i stedsnavnloven for å vedta *Gjølme* som bygdenavn fordi det har tradisjon på stedet.

Det er kommet inn en rekke innspill fra privatpersoner i saken. De som vil ha *Gjølme* som bygdenavn, begrunner sitt ønske blant annet med at navnet *Gjølme* er eldst, at stedsnavnet *Råbygda* kan forveksles med Råbygda i Skaun kommune og at de fleste i dag omtaler bygda som *Gjølme*.

Stedsnavntjenesten for Midt-Norge er bedt om å uttale seg i saken, jf. § 14 annet ledd annet punktum i forskriftene til stedsnavnloven. De tilrår *Råbygda* som eneste navn på bygda.

Nemndas vurderinger:

Dette er det første møtet i Klagenemnda for stedsnavnsaker der nemnda har behandlet en sak etter § 3 annet ledd i stedsnavnloven. Paragraf 3 annet ledd sier følgende: "Eit nedervd stadnamn kan ikkje bytast ut med eit namn utan tradisjon på staden dersom ikkje særlege grunnar talar for det". "Særlege grunnar" i denne sammenhengen kan ifølge kommentarene til lovteksten for eksempel være "at namnet lett kan bli forveksla med eit anna namn i nærleiken, at namnet er nedsetjande og til byrde for dei som bur på staden (t.d. *Pina*, *Sveltihel*), eller når det nye namnet er tenkt gitt på grunn av behovet for identifikasjon". Kommunens begrunnelse for å skifte ut bygdenavnet kan etter nemndas mening ikke oppfylle kravene til hva som kan utgjøre "særlege grunnar" etter loven.

Kommunen peker på at navnekonsulentene i sin tilråding ikke har vurdert om navnet *Gjølme* har "tradisjon på staden", men bare tatt stilling til om det foreligger særlige grunner for å fravike regelen i § 3 annet ledd. Kommunen kan heller ikke se at det er spesifisert i lov, forskrift eller rettleiding at et navn må ha tradisjon for å ha blitt brukt på samme type navneobjekt.

Som kommunen er inne på i sitt brev datert 11.3.2013, gir lovteksten og forskriftene til stedsnavnloven få retningslinjer for hvordan § 3 annet ledd skal forstås. I et brev datert 2.5.2013 viser kommunen til et skriv fra Kulturdepartementet til Statens kartverk datert 6.4.2011, der det er gitt svar på en del uklarheter knyttet til lovens § 3. Nemnda er kjent med notatet fra departementet hvor det kommer frem at man ikke ønsker å legge praktiske føringer for hvor gammelt et stedsnavn skal være for å kunne betegnes som nedarvet, da dette kan føre til en uønsket, statisk praksis. Av samme grunn mener departementet at det heller ikke kan gis noen generell regel for hvor lenge navnet må ha vært i bruk. Konklusjonen på dette spørsmålet er at det må vurderes særskilt i den enkelte saken. Paragraf 2 i stedsnavnloven gir følgende definisjon av et nedarvet stedsnavn: "stadnamn som munnleg eller skriftleg er overlevert frå tidlegare generasjonar". Det står videre i kommentarene til den aktuelle bestemmelsen at det "i omgrepet *nedervd* ligg eit krav til at namnet skal ha vore brukt i eit lengre tidsrom".

Stedsnavnloven skiller klart mellom stedsnavn i primærfunksjonen og stedsnavn brukt i andre funksjoner, jf. § 4 annet ledd første punktum. I rettleidingen til forskriftene er primærfunksjonen definert som "den lokaliteten eit namn opphavleg blei brukt om". Som bygdenavn er *Råbygda* en primær navnedannelse, og navnet gir en karakteristikk av den aktuelle lokaliteten på tidspunktet for navngivningen. Som bygdenavn må *Gjølme*

regnes som en sekundær navnedannelse fordi navnet opprinnelig beskriver en annen topografisk lokalitet, i dette tilfellet det stedet der matrikkelgården Gjølme først ble etablert. Det finnes selvfølgelig mange tilfeller der et gårdsnavn er blitt overført til andre navneobjekt og tatt i bruk som for eksempel bygdenavn, som navn på kirkesogn og/eller som kommunenavn. Tallet på stedsnavn er ikke en konstant størrelse, og det er naturlig at navn blir borte - og nye kommer til.

Nemnda finner det dokumentert at *Råbygda* utvilsomt har lengst tradisjon som bygdenavn, noe som både historielaget og kommunen bekrefter. Det er klart at stedsnavnet *Råbygda* er nedarvet, jf. § 2 bokstav d). Nemnda har i sin vurdering også lagt til grunn at *Råbygda* som navn på bygda er under press, men at det fortsatt er i bruk. Som bygdenavn har *Gjølme* en forholdsvis kort tradisjon (fra 1960-tallet). I funksjonen som gårdsnavn er *Gjølme* ikke truet, og det inngår også i en del sekundære navnedannelser, som for eksempel *Gjølme skole*, *Gjølme barnehage*, *Gjølme skolekrets* og *Gjølme bru*.

I stedsnavnlovens § 1 første ledd er formålet med loven uttrykt:

Formålet med denne lova er å ta vare på stadnamn som kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk og tenleg, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna.

I kommentarene til lovens § 1 presiseres hva som ligger i navn som kulturminne, og her trekkes særlig det språkhistoriske, kulturhistoriske og bosetningshistoriske aspektet ved navnene frem. Det er altså først og fremst betydningen av navnet og historien bak navngivningen som etter loven skal betraktes som et kulturminne. Navnet *Råbygda* representerer et viktig kulturhistorisk minne, og er en del av det språklige mangfoldet i lokalsamfunnet. Ved å bruke navnet på skilt og kart bidrar man til å ta vare på dette stedsnavnet som kulturminne. *Råbygda* er et tradisjonelt stedsnavn som har oppstått ved at folk har brukt en betegnelse om et sted i en viss tid, slik at denne har festet seg som navn på stedet. De tradisjonelle, nedarvede stedsnavnene våre har således ikke blitt til gjennom bevisst navngivning. Det er ikke slik at innbyggerne i en bygd med et navn som har vært muntlig overlevert gjennom generasjoner, har ”valgt” dette navnet for bygda.

Etter en samlet vurdering vedtar nemnda *Råbygda* som bygdenavn. Nemnda har lagt avgjørende vekt på at stedsnavnet *Råbygda* er et språklig kulturminne som det gjennom aktiv bruk er viktig å bevare for fremtidige generasjoner.

Nemnda er enig i navnekonsulentenes vurdering at en løsning med to bygdenavn ikke er aktuelt her. Nemnda er kjent med at Statens kartverk i noen tilfeller legger inn *hovednavn* og *undernavn* i Sentralt stedsnavnregister (SSR) av karttekniske hensyn. Begrepene *hovednavn* og *undernavn* er imidlertid ikke noe stedsnavnloven eller fagmiljøet bruker for å karakterisere eller rangere stedsnavn. I de fleste tilfellene der ett navneobjekt har to ulike navn på samme språk, er det tale om sidestilling. Orkdal kommune viser til bygdenavnene *Dalsbygda* og *Norddal* i Norddal kommune i Møre og Romsdal som eksempel på sidestilte navn på samme bygd. Nemnda gjør oppmerksom på at disse navneformene bare har status ”godkjent” i SSR. Det betyr at det ikke er gjort vedtak etter

reglene i stedsnavnloven, men at begge disse navneformene var i offentlig bruk før stedsnavnloven trådte i kraft i 1991. Nemnda vil i denne sammenhengen understreke at stedsnavns viktigste funksjon i offentlig sammenheng er ”å identifisere eit namneobjekt, ein lokalitet, så entydig som råd - altså ein adressefunksjon”, jf. kommentarene til lovens § 1 (tredje avsnitt).

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som bygdenavn fastsettes: **Råbygda**

Oslo, 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 6/2013, Honne og Øygarden, Nesset kommune, Møre og Romsdal
Klagar: grunneigarar med støtte frå kommunen, jf. § 10 første ledd

Namn: *Honne, Horne* eller *Hånde* og *Øygarden* eller *Ødegård*
Namnetype: gards- og bruksnamn som fell saman med eit nedervd stadnamn,
jf. § 8 andre ledd

Det påklaga vedtaket er gjort av: Kartverket, jf. § 8 andre ledd og § 5 tredje ledd
Namnesaka reist av: Stadnamntenesta for Midt-Noreg, jf. § 5 første ledd bokstav d)

Leier i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

Sakene vart reiste i samband med adresseringsprosjektet i kommunen etter oppmoding frå Stadnamntenesta for Midt-Noreg. I eit brev dagsett 15.2.2013 gjorde Kartverket vedtak om skrivemåten av gardsnamna *Honne* (gardsnummer 84) og *Øygarden* (gardsnummer 105 og 106). Grunneigarane har klaga, og ønsker skrivemåtane *Hånde* og *Ødegård*. Begge gardsnamna har funksjon som bruksnamn.

Honne, Horne eller Hånde

Grunneigarane grunngir klaga mellom anna ved å vise til den lange tradisjonen for skrivemåten *Hånde*. Klagarane får støtte av kommunen, som også peikar på at den vedtekne skrivemåten *Honne* kan oppfattast negativt og svært stygt fordi ein i Eresfjord-dialekta seier *honn* om *ein hund* eller *ei bikkje*. Stadnamntenesta tilrår at namnet blir skriva *Horne* eller *Honne* i samsvar med nedervd lokal uttale, etymologisk opphav (av *horn* n. 'hjørne, vinkel') og eldre skrivemåtar.

Etter at klagesaka vart oversendt til Klagenemnda for stadnamnsaker, har grunneigar Ivar Hånde tatt kontakt med Kartverket og stilt spørsmål ved saksgangen. Ifølgje han er det uheldig at skrivemåten som Kartverket vedtok, ikkje vart lagt fram i høyringsrunden. Han seier òg at den vedtekne skrivemåten *Honne* har negative assosiasjonar i den lokale dialekta. Ivar Hånde peikar på at det er stor oppslutning for skrivemåten *Hånde* i lokalmiljøet.

Nemndas vurdering

Nemnda legg til grunn at den nedervde lokale uttalen av dette gardsnamnet er /hånjnje/ og at namnet har samanheng med ordet *horn* i tydinga 'hjørne, vinkel'. Ifølgje bind 13 av *Norske Gaardnavne* må namnet koplast "til den skarpe Bøining, som Elven gjør lige ved Gaarden" (s. 260).

Namnet er nemnt i Aslak Bolts jordebok frå ca. 1430, da skrive *Horner* og *i Horne*. Det er lengst tradisjon for skrivemåten *Horne*, men ein ser at skrivemåten *Haande/Hånde* kjem inn i kjeldene på 1600-talet. Forma *Honne* har liten tradisjon i skrift. Etter 1886 dominerer skrivemåten *Horne* i offentleg samanheng, både i matrikkelen og på offentlege kart. Skrivemåten *Hånde* har vore mest brukt lokalt, og er òg i bruk som slektsnamn.

Etter § 4 i *Lov om stadnamn* (stadnamnlova) skal ein ved fastsetjing av skrivemåten av norske stadnamn ta utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen, samtidig som ein skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp for norsk. Etter § 3 andre ledd i *Forskrift om skrivemåten av stadnamn*, skal dessutan namn som inneheld allment kjende ord eller namneledd som hovudregel rette seg etter gjeldande rettskriving. I kommentarane til forskrifta er det lista opp nokre presiseringar. Under punkt 1 b) iii om lydverk står det at ein i område med uttalen *nn* for *rn*, *kan* nytte skrivemåten *nn*. Etter dette er skrivemåtane *Horne* og *Honne* innafor regelverket. Skrivemåten *Hånde* bryt med den nedervde lokale uttalen, rettskrivingsprinsippa og namnets etymologiske opphav.

Vedtak i stadnamnsaker vil ofte måtte byggje på skjønn der motstridande ønske og synsmåtar må vegast mot kvarandre i ei heilskapsvurdering. Skal ein leggje mest vekt på den nedervde lokale uttalen av namnet, må skrivemåten bli *Honne* slik Kartverket har vedteke. Skal ein leggje mest vekt på rettskrivinga og det historiske opphavet, må skrivemåten bli *Horne*. I valet mellom *Honne* og *Horne*, gjekk nemnda inn for *Horne*. Nemnda har i si vurdering lagt avgjerande vekt på at denne forma har ein lang og sterk tradisjon i skrift, samtidig som ho er i tråd med gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp. Nemnda vil i denne samanhengen vise til at skriftforma stadnamna får, ikkje skal skyggje for meiningsinnhaldet. I dei fleste tilfella er stadnamna laga eller samansette av vanlege ord sjølv om uttalen varierer (sjå forskrifta under kommentarane til lovas § 1).

Øygarden eller Ødegård

Kartverket vedtok skrivemåten *Øygarden* i samsvar med namnekonsulentanes tilråding. Klagarane ønsker skrivemåten *Ødegård* og grunngir sitt syn ved å vise til ein sterk tradisjon i skrift for denne skrivemåten. Klagarane viser vidare til tydinga av ordet *øygard* som 'ei rekkje av øyar (og skjer) utanfor fastlandet jamfør *Nynorsk ordliste* av Alf Hellevik. Kommunen gjekk først inn for skrivemåten *Øygarden*, men stør grunneigarane i samband med klagesaka. Namnekonsulentane heldt fast på si tilråding om skrivemåten *Øygarden*. Dei peikar på at namnet er avleidd av *øydegard* som tyder 'nedlagd gard', og seier vidare at skrivemåten *Øygarden* er ein vanleg skrivemåte på tidlegare øydegardar over heile landet, og ikkje berre i skjergarden.

Nemndas vurdering

Ifølgje *Norske Gaardnavne* bind 13 s. 264 er den nedervde lokale uttalen av namnet /øi`garen/. Denne uttalen er stadfesta i ei oppskrift frå 1960-talet i Norsk stadnamnarkiv. Ein nyare uttale utan diftong, /ø`gar(e)n/ eller /ø`gar(e)n/, ser likevel ut til å ha festa seg i nyare tid.

Etter § 4 i stadnamnlova skal ein ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn ta utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen, samtidig som ein skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp for norsk. Etter forskriftas § 3 første ledd skal det veljast ei tillaten form i den målforma som passar med den nedervde lokale uttalen. For det første dreiar saka seg om skrivemåten av eit allment kjent ord, som etter rettskrivinga kan skrivast *øydegard*, *ødegard* eller *ødegård*. I stadnamn med dette namneleddet har det òg vore vanleg praksis å nytte skrivemåten *øygard* og *øydgard*. På dette punktet var nemnda delt. Mindretalet, Inge Særheim, gjekk inn for skrivemåten *Øydgard*. Han grunngav sitt syn ved å vise til den nedervde lokale uttalen av namnet og at ein med skrivemåten *Øyd-* betre får fram samanhengen med ordet *øydegard*. Fleirtalet, Marit Halvorsen, Arne Madland, Oddlaug Walaker og Tom Schmidt, gjekk inn for å nytte skrivemåten *Ødegård*. Dei peika på at det er ein sterk tradisjon for denne forma i skrift, at ein skrivemåte utan diftong har støtte i ein nyare uttale og at *ødegård* er innafør rettskrivinga.

For det andre dreiar saka seg om namnet skal skrivast i bunden eller ubunden form. Hovudregelen i stadnamnlova er at bruken av bunden form skal rette seg etter dialektuttalen, jf. kommentarane til forskriftas § 3 (sjå kapittel 3 i rettleiing til forskrift om skrivemåten av stadnamn). Ubunden form skal brukast dersom ho har støtte i uttalen og er godt innarbeidd i skrift. Viss bruken av bunden og ubunden form vaklar eller det er lokal usemje om kva form som skal brukast, ”skal det leggjast stor vekt på fråsegna frå eigaren for namn på privat eigedom”. Namnet er skrive i bunden form i matrikkelen frå og med 1886, men er dei fleste andre stader skrive i ubunden form. I *Norske Gaardnavne* er dei eldre skrivemåtane *Ødegaardt* (1610) og *Ødegaard* (1669 og 1723) oppført. Dessutan er namnet skrive i ubunden form i 1838-matrikkelen.

I denne saka har nemnda komme til at det er grunnlag for å gjere unntak frå hovudreglane i stadnamnlova, og fastset skrivemåten til *Ødegård*. Nemnda har i si vurdering lagt vekt på at den skrivemåten grunneigarane ønsker, ligg innafør rettskrivinga og byggjer på ein dominerande skriftradisjon. Nemnda viser til § 6 første ledd fjerde punktum i stadnamnlova som seier at “synspunkta til eigaren skal tilleggjast særskild vekt” i saker som gjeld skrivemåten av gards- og bruksnamn.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte blir fastsett:

Horne (gards- og bruksnamn)
Ødegård (gards- og bruksnamn)

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leier i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 3/2013, klage på avslag om gjenopptaking av navnesak i Lierne kommune, Nord-Trøndelag

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

Statens kartverk vedtok 19.10.1995 skrivemåten *Ingelsvatnet* for navn på innsjø og gårdsbruk i Lierne kommune. Vedtaket ble påklaget av kommunen og grunneieren. Klagerne ønsket skrivemåten *Ingulfsvann*. Kartverket opprettholdt vedtaket, og saken ble sendt til Klagenemnda for stedsnavnsaker, som 28.6.2003 fastsatte skrivemåten til *Ingelsvatnet*.

Einar Otto Ingulfsvann har på vegne av flere grunneiere begjært saken gjenopptatt etter § 7 i *lov om stadnamn* (stedsnavnloven). Kartverket har avslått begjæringen i brev av 29.7.2013. I henhold til § 13 i *Forskrift om skrivemåten av stadnamn* er avslaget påklaget og oversendt til klagenemnda.

Nemndas vurderinger

Paragraf 7 om gjenopptaking kom inn i stedsnavnloven da loven ble revidert i 2005 (endringene trådte i kraft 1.8.2006). Departementet sier i kap. 8 s. 21 i Ot.prp. nr. 42 (2004-2005) *Om lov om endringer i lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn m.m.* at regelen om gjenopptaking er foreslått for å gi en enkel tilgang til ny behandling av en sak dersom det kommer frem nye opplysninger som vil kunne påvirke vedtaket. Med opplysninger menes alle momenter som skal tas hensyn til ved fastsetting av stedsnavn. Som eksempler nevnes momenter som går på uttale, bruk, saksbehandlingsfeil, alder på navnet eller primærfunksjon. Det går frem av kommentarene til lovens § 7 at regelendringer under visse forutsetninger kan være en grunn for å gjenoppta saker: "Nye reglar som endrar det faktiske vurderingsgrunnlaget, er også grunn til gjenopptaking. Føresetnadene er at desse

reglane endrar vurderingsgrunnlaget på ein slik måte at det er sannsynleg at dei nye reglane vil føre til eit anna vedtak i saka”.

Regelen i § 7 er ikke ment som hjemmel for ny klageadgang. Etter nemndas vurdering bør den derfor praktiseres restriktivt, samtidig som den skal innebære en reell mulighet til å få gjenopptatt saker. Spørsmålet blir da om det i denne saken foreligger nye opplysninger som vil kunne ha betydning for utfallet, eller om det nye regelverket har endret det faktiske vurderingsgrunnlaget for vedtaket.

Når det gjelder det faktiske vurderingsgrunnlaget i denne saken, vil nemnda peke på tre forhold. Det første gjelder vektleggingen av eierens synspunkt. I § 6 første ledd i loven heter det at i saker som gjelder gårds- og bruksnavn, skal synspunktene til eier tillegges særskilt vekt når den skriftformen som er ønsket, ligger innenfor regelverket. Dette er nytt i forhold til den tidligere loven. Departementet grunngir dette med at selv om det er viktig med vern av stedsnavn som kulturminner, er navn på privat eiendom viktig for eieren både personlig og kulturelt.

Det andre forholdet gjelder den skriftlige overleveringen, der nemnda finner at den reviderte loven legger større vekt på skrifttradisjonen enn den tidligere loven. Dette kommer bl.a. frem i kap. 6 s. 17 i Ot.prp. nr. 42, der departementet understreker at det ikke bare er muntlig overleverte navneformer som er kulturminner, men at vi helt fra middelalderen har hatt både en muntlig og en skriftlig stedsnavntradisjon. I tråd med dette blir ”nedervd stadnamn” definert som ”stadnamn, som munnleg eller skriftleg er overlevert frå tidlegare generasjonar” (§ 2 bokstav d i loven), mot formuleringen i det tidlegere regelverket: ”stadnamn som er munnleg overleverte frå tidlegare generasjonar, som har vore vanlege på staden, og som framleis er i levande bruk” (§ 1–1 i forskriften fra 1993).

Det tredje forholdet gjelder bruken av bestemt eller ubestemt form. Reglene om ubestemt og bestemt form ble praktisert svært strengt etter det gamle regelverket. Den reviderte loven med tilhørende forskrifter gir større åpning for skrivemåter av bruksnavn i ubestemt form. Bruken av bestemt og ubestemt form er særskilt behandlet i kap. 3 pkt. 1.b.i i rettledning til forskriften. Her heter det at i gårds- og bruksnavn skal bestemt form brukes når den bestemte formen er i levende bruk i talemålet. Ubestemt form skal brukes dersom den er i levende bruk og dessuten godt innarbeidet i skrift. Dersom det er vakling i bruken av bestemt eller ubestemt form, skal det legges stor vekt på uttalelsene fra eieren når det gjelder navn på privat eiendom.

På grunnlag av de vurderingene som er gitt ovenfor, har nemnda kommet til at denne saken bør gjenopptas. Etter § 4 annet ledd skal skrivemåten for navnet i primærfunksjonen være retningsgivende for skrivemåten av navnet i sekundærfunksjonen. Nemnda har kommet til at det i dette tilfellet er mest ryddig å gjenoppta navnesaken også for innsjønavnet i primærfunksjonen.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Saken om skrivemåten av gårds- og bruksnavnet *Ingelsvatnet* i Lierne kommune gjenopptas. Vedtaket gjelder også for skrivemåten av naturnavnet i primærfunksjonen.

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 10/2012, Leikarnes(et), Vestnes kommune, Møre og Romsdal
Klagar: grunneigarar

Namn: Leikarnes(et) eller Legernes(et)
Namnetype: naturnamn og bruksnamn som fell saman med eit nedervd stadnamn

Det påklaga vedtaket er gjort av: Kartverket
Namnesaka reist av: Kartverket

Leier i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

13.6.2012 gjorde Kartverket vedtak om skrivemåten *Leikarneset* for namnet på eit nes. Namnet på spissen av neset blei fastsett med skrivemåten *Leikarnesodden*, i tillegg til namnet *Nesaodden*. For gardsnummer 35 bruksnummer 3, 4, 6, 9, 12 og 13 blei skrivemåten *Leikarnes* vedtatt. Fleire privatpersonar og grunneigarar har klaga på vedtaket om skrivemåten *Leikar-*, og ønsker skrivemåten *Leger-*, både for bruksnamnet og naturnamna. Kommunen stør klagaranes ønske om *Leger-* i føreleddet. Subsidiært kan kommunen godta at forma *Leikar-* blir sidestilt med *Leger-*.

Kartverkets vedtak var i samsvar med tilrådinga frå Stadnamntenesta for Midt-Noreg. Namnekonsulentane stadfestar at uttalen i dag er /lɛ: `karnæs/ med monoftong, men seier at dette er ei lydrett utvikling av ein eldre uttale med diftong. Dei viser til at professor Oluf Rygh rundt 1880 noterte ein uttale /lei `kanæs/ og /lei `karnæs/ av dette namnet (*Norske Gaardnavne* XIII s. 215). Namnekonsulentane peiker på at vokalen /ɛ/ ligg ein stad mellom /e/ og /æ/ i uttalen, og ikkje er representert i alfabetet vårt. Dei viser til *Forskrift om skrivemåten av stadnamn*, der reglane om bruken av monoftong og diftong er nemnde spesielt (sjå kommentarane til forskriftas § 3 under iii. Lydverk):

Ein skal bruke monoftong (enkeltvokal) eller diftong (samband av to ulike vokalar) i samsvar med dialekten. I område med monoftongering skal ein som hovudregel bruke monoftong når denne fell saman med ei tillaten form i rettskrivinga (strøm når uttalen er strømm). Når monoftongen ikkje er representert i rettskrivinga, skal ein som hovudregel bruke diftong (straum når uttalen er strô:m, stein når uttalen er stæ:n).

Fleirtalet av høyringspartane meiner at stadnamna må tolkast slik at *Leger-* i føreleddet er ein dialektvariant *lægre*, av */lågare/*, dvs. at staden ligg ”lågare enn Gjermundnes”, som er matrikkelgarden. Namnekonsulentane avviser denne tolkinga, og meiner eit slikt språkleg opphav er umogleg å sameine med den nedervde lokale uttalen av namnet. Dei meiner opphavet kan knytast direkte til verbet *leike*.

Formannskapet i kommunen stør grunneigaranes syn i spørsmålet om skrivemåten av føreleddet *Leger-*. I høyringsrunden peiker formannskapet på at ein ved fastsetjing av skrivemåten av etterleddet her må følgje dialektuttalen, altså skrive *-næs*.

I samband med klagesaka kom det inn ei ny opplysning om gravfunn ved denne staden. Kommunen og klagarane meiner dette må takast omsyn til i vurderinga av korleis stadnamna skal skrivast. I tilrådinga datert 9.11.2012 drøftar namnekonsulentane om det er språkleg mogleg å knyte namnet til ordet *læger* (norrønt *legr*) som tyder ’gravstad’. Dei konkluderer med at ei slik språkleg forklaring av føreleddet er lite truleg då vokalen her normalt ville ha vore */æ/* i romsdalsk (kort *e* i norrønt blir til *æ* i romsdalsk).

Nemndas vurderingar

Nemnda legg til grunn at uttalen av føreleddet i dag er */lɛ:ˈkarnæs/* med monoftong. Ein eldre uttale med diftong frå slutten av 1800-talet er registrert i *Norske Gaardnavne* (bind XIII s. 215). I Bustadnamnregisteret ved Universitetet i Oslo finn vi uttalen av bruksnamnet med diftong så seint som i 1963. Innsamlinga er gjort av namnegranskar Alv Muri. Det talar for at ein uttale med diftong framleis var i levande bruk for 50 år sidan, og stadfestar opplysningane om uttalen av bruksnamnet med diftong i *Norske Gaardnavne*.

Når det gjeld opphavet til stadnamnet, er nemnda samde med namnekonsulentane i at føreleddet har samband med substantivet *leik* og mest sannsynleg verbet *leike*. Dei språkkunnige medlemmene i nemnda peiker mellom anna på at ein finn språklege parallellar i namn som *Leikvoll*, *Leikarvoll*, *Leikanger* og *Løken* (norrønt **Leikvín*), som alle truleg har vore samlingsplassar for leik, jf. òg substantivet ’leikarring’. Namn der verbet *å leike* inngår i føreleddet, får dessutan ofte forma *Leikar-*, såkalla nomen agentis. Dette er etter same mønster som namn på *Ropar-*, laga til verbet *å ropa*, t.d. i bruksnamnet *Roparneset* fleire stader.

På midten av 1800-talet var skriftspråket i Noreg framleis dansk. Etter 1850 blei fleire og fleire klar over motsetninga mellom dei eksisterande skriftformene og dagleguttalen av stadnamna. I 1878 oppnemnde Regjeringa ein kommisjon som skulle sjå på namneformene i matrikkelen frå 1838. Namnekommisjonen gjekk langt i ei oppnorsking

av gards- og bruksnamna i matrikkelen, mellom anna blei diftong ført inn att i mange namn. Den nye utgåva av matrikkelen kom i 1886. Der er bruksnamnet i Vestnes skrive *Leikarnes*. Det tyder på at namnekommissjonen av 1878 må ha oppfatta namnet som ei avleiing av ordet *leik* (dansk *leg*) på bakgrunn av den lokale uttalen (då med diftong). Dei retta opp forma frå matrikkelen av 1838, som hadde skrivemåten *Legernæs*. Revisjonen i 1886 førte til at namneformene i matrikkelen samsvara meir med uttalen (og mindre med den danske rettskrivinga). Frå og med 1886 har skrivemåten *Leikarnes* vore brukt i matrikkelen. I saksdokumenta er det lagt ved kopi av gamle skøyte. Nemnda vil understreke at skøyte og andre tinglyste dokument har mindre verdi som kjelde til skrivemåten av stadnamn. Namneformene i desse dokumenta er ofte tilfeldig, og ein kan ikkje leggje like stor vekt på desse namneformene som på namneformene i matrikkelen, som byggjer på det regelverket for skrivemåten av stadnamn som til kvar tid har vore gjeldande.

Ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn skal utgangspunktet vere den nedervde lokale uttalen, samtidig som ein skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp, jf. § 4 første ledd i *Lov om stadnamn* (stadnamnlova). Dette er nærare gjort greie for i § 3 i forskrifta til lova, der det heiter i første ledd første punktum at ein ved fastsetjing av skrivemåten skal velje ”ei tillaten form i den målforma som passar best med den nedervde lokale uttalen”. Nasjonale samleformer, regionale samleformer eller reine målføreformer kan likevel veljast når særlege grunnar taler for det, jf. andre punktum. Etter forskriftas § 3 andre ledd skal dessutan namn som inneheld allment kjende ord eller namneledd, som hovudregel rette seg etter gjeldande rettskriving.

Den nedervde lokale uttalen av namnet er /l̥eːˈkarnæs/. Føreleddet er normert i norsk, og kan etter dette skrivast anten *leik* eller *lek*, altså *Leikar-* eller *Leker-*. Vokalen /e/ har ikkje eit eige teikn i det norske alfabetet. Nemnda viser til kommentarane til forskriftas § 3, der det under punkt iii om lydverk står at ein som hovudregel skal bruke diftong når monoftongen ikkje er representert i rettskrivinga. Ein skal til dømes skrive *straum* når uttalen er /str̥oːm/ og *stein* når uttalen er /st̥eːn/. Skal ein følgje hovudreglane her, må skrivemåten av føreleddet bli *Leikar-*. Fleirtalet i nemnda, Marit Halvorsen, Arne Madland, Tom Schmidt og Inge Særheim kan ikkje finne særlege grunnar til å gjere unntak frå hovudreglane i stadnamnlova, og kjem til at skrivemåten med diftong er mest i samsvar med den nedervde uttalen, jf. rettleiinga til forskriftas § 3. Mindretalet, Oddlaug Walaker, meiner at ein i denne saka må ta omsyn til grunneigars ønske når det gjeld skrivemåten av bruksnamnet. Ho går inn for skrivemåten *Legernes* for bruksnamnet, men *Leikarneset* og *Leikarnesodden* for naturnamna. Nemnda gjorde vedtak i samsvar med fleirtalssynet, og fastsette skrivemåten *Leikarnes* for bruksnamnet og *Leikarneset* og *Leikarnesodden* for dei to naturnamna.

Vedtaket i stadnamnsaker vil ofte måtte byggje på skjønn der motstridande ønske og synsmåtar må vegast mot kvarandre i ei heilskapsvurdering. Nemnda har i dette vedtaket lagt avgjerande vekt på at føreleddet *Leikar-* er laga til ordet *leik(e)*, som er eit allment kjent ord og normert i rettskrivinga. Formålet med stadnamnlova ”er å ta vare på stadnamn som kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk og tenleg, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna”, jf. § 1 første ledd. Ifølge kommentarane til § 1

(sjå kap. 2 i rettleiinga til forskrifta), skal den skriftforma namnet får, ikkje skyggje for meiningsinnhaldet. Dei fleste stadnamna våre er samansette av vanlege ord sjølv om uttalen varierer.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte blir fastsett:

Leikarnes (bruksnamn)

Leikarneset (naturnamn)

Leikarnesodden (naturnamn)

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leier i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 11/2012

Klager: Mebygda Vel, jf. § 10 første ledd

Navn: Medbygdvegen eller Mebygdvegen

Navnetype: adressenavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Trondheim kommune, jf. § 5 annet ledd

Navnesaken reist av: Trondheim kommune

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

Trondheim kommune har gjort vedtak om skrivemåten av adressenavnet *Medbygdvegen*. *Mebygda Vel* har klaget på dette vedtaket, og ønsker skrivemåten *Mebygd-*.

Partenes argumentasjon

Klagerne sier at førsteleddet i navnet viser til grendas beliggenhet ”midt i bygda”, og mener den vedtatte skrivemåten dekker over navnets opprinnelige betydning.

Kommunens vedtak var i samsvar med tilrådingen fra Stedsnavntjenesten for Midt-Norge. Stedsnavntjenesten legger til grunn at førsteleddet i dette navnet er substantivet *med* n. ’midtpunkt, midtsted; skjæringspunkt mellom to siktelinjer’. De tilrår at navnet skrives *Medbygdvegen* i samsvar med rettskrivning og etymologi.

Nemndas vurderinger

Ved fastsettelse av skrivemåten skal utgangspunktet være den nedarvede lokale uttalen, samtidig som man skal følge gjeldende rettskrivningsprinsipper, jf § 4 første ledd i lov om stadnamn (stedsnavnloven). Etter tredje ledd kan skrivemåten fravike gjeldende rettskrivningsprinsipper når særlige grunner taler for det.

Nemnda har drøftet etymologien til førsteleddet i dette navnet, og kommet til at forstavelen *Me(d)*- med stor sikkerhet er det norrøne adjektivet *miðr*, som betyr 'i midten, den midtre'. Nemnda har lagt til grunn at den nedarvede lokale uttalen av førsteleddet er /me-/. Det har her skjedd en lydrett utvikling i talemålet med bortfall av *ð* og åpning av kort norrøn *i* til *e*. Den samme utviklingen finner vi i en rekke andre stedsnavn hvor førsteleddet kommer av norrønt *miðr*, for eksempel *Mefjorden*, *Mehamn* og *Meheia*.

Adjektivet i førsteleddet *Me(d)*- er ikke normert i moderne norsk. Adverbet *midt* er imidlertid nært beslektet med norrønt *miðr*. Et viktig rettskrivningsprinsipp i norsk er regelen om etymologisk (ordhistorisk) skrivemåte. En skrivemåte *Med-* ville således være å foretrekke hvis man legger størst vekt på navnets språklige opprinnelse.

I denne saken har nemnda kommet til at det er grunnlag for å gjøre et unntak fra rettskrivningsprinsippene, og fastsetter skrivemåten *Mebygdvegen*. I sin vurdering har nemnda lagt vekt på at dette er et ord som ikke er normert i moderne norsk, skrivemåten *Mebygdvegen* er i tråd med den lokale uttalen og det er tradisjon for skrivemåten *Me-* i andre stedsnavn med samme opphav.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes:

Mebygdvegen

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 1/2013, Skaun, Melhus og Orkdal kommuner, Sør-Trøndelag
Klager: Melhus kommune (etter initiativ fra flere grunneiere i området),
jf. § 10 første ledd

Navn: *Ølshøgda/Ølshøgden* eller *Elgshøgda*

Navnetype: naturnavn (navn på fjell/fjellområde)

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 5 tredje ledd
Navnesaken reist av: Stedsnavntjenesten for Midt-Norge, jf. § 5 første ledd
bokstav d.

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

Saken ble reist av Stedsnavntjenesten for Midt-Norge i 1998 etter oppfordring fra navnekomiteen i Skaun kommune. Kartverket vedtok, etter tilråding fra navnekonsulentene, skrivemåten *Ølshøgda* for navnet på fjelltopp/grensefjell mellom de tre kommunene Skaun, Melhus og Orkdal. Navnet på et litt større område som omfatter flere topper, ble vedtatt med skrivemåten *Ølshøgden* (flertallsform).

Navnekomiteen i Skaun kommune går primært inn for flertallsformen *Ølshøgden* på grensefjellet, men kan subsidiært godta *Ølshøgda*. De mener skrivemåten med *Øls-* i førsteleddet vil bidra til å bevare uttalen, og sier at skrivemåten med *Elgs-* i førsteleddet

kan gjøre at *sj*-lyden forsvinner. I høringsrunden kom ikke Orkdal kommune med noe eget ønske, men viser til at det skal være et ønske om skrivemåten *Eldshøgda* blant folk på Svorkmo. Melhus kommune gikk inn for skrivemåten *Elgshøgda*.

Navnekonsulentene legger til grunn at første del av navnet ikke er *Elg-*, men sier samtidig at opphavet til dette navneleddet er usikkert. I klagerunden kommer stedsnavntjenesten i brev datert 22.10.2002 med en grundig utgreiing om uttalen. Vokalen først i navnet ligger et sted mellom *æ* og *ø* i den nedarvede uttaleformen. I de tilfellene der man er usikker på opprinnelsen til navnet, er det ifølge stedsnavntjenesten tryggest å fastsette skrivemåten så nær den nedarvede lokale uttalen som mulig.

Melhus kommune har klaget på vedtaket. De begrunner klagen med at skrivemåten *Elgshøgda* er mest i samsvar med den lokale uttalen av navnet.

Nemndas vurderinger

Ved fastsetting av skrivemåten av stedsnavn skal man ta utgangspunkt i den nedarvede lokale uttalen, jf. § 4 i *Lov om stadnamn* (stedsnavnloven). Nemnda har lagt til grunn navnekonsulentenes redegjørelse for uttalen av navnet. Det er svært vanskelig å gjengi den nedarvede lokale uttalen lydrett i skrift, men nemnda er enig med navnekonsulentene i at skrivemåten *Ølshøgda* best avspeiler den lokale nedarvede uttalen som fortsatt er i levende bruk i Skaun kommune. En nyere uttale, /æ(r)sjhøgda/, er mye brukt i dag, noe stedsnavntjenesten mener kan ha sammenheng med ulike lydutviklingstendenser i trønderdialektene. Bruken av skrivemåten *Elgshøgda* på kart og i andre sammenhenger kan også ha hatt innvirkning på uttaleformen.

Opphavet til navnet er usikkert, men det er lite sannsynlig at forleddet i navnet er dyrenavnet *elg* eller substantivet *eld* 'flamme'. Nemnda viser til kommentarene til lovens § 4 som blant annet sier at "namn med utdøydd eller uklare språkelement skal, så langt det er rimeleg, skrivast i samsvar med gjeldande rettskrivingsprinsipp". Med begrepet *rettskrivningsprinsipp* menes i denne sammenhengen "allmenne reglar for korleis lydar og lydkombinasjonar skal givast att i skrift", jf. stedsnavnlovens § 2 bokstav f.

I denne saken finner ikke nemnda sterke nok grunner til å gjøre unntak fra hovedregelene i stedsnavnloven. Nemnda vil også påpeke at de alternative skrivemåtene *Elgs-* eller *Elds-* vil være misvisende fordi de bygger på en feiltolkning av stedsnavnet. Nemnda fastsetter skrivemåten *Ølshøgda* for et grensefjell mellom de tre kommunene Skaun, Melhus og Orkdal og *Ølshøgden* for navn på et område som omfatter flere topper.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Ølshøgda** (for fjelltopp/grensefjell mellom kommunene) og **Ølshøgden** (for område som omfatter flere topper).

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 5/2013, Øyem, Grong kommune, Nord-Trøndelag
Klager: grunneiere, jf. § 10 første ledd

Navn: Øyem eller Øiem
Navnetype: gårds- og bruksnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 8 annet ledd
Navnesaken reist av: Stedsnavntjenesten for Midt-Norge,
jf. § 5 første ledd bokstav d)

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen
Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Inge Særheim, Tom Schmidt

Etter anmodning fra Stedsnavntjenesten for Midt-Norge reiste Kartverket navnesak for skrivemåten av gårds- og bruksnavnet *Øyem/Øiem* i Grong kommune.

Kartverket gjorde vedtak om skrivemåten *Øyem* for gnr. 3 og 4, og vedtok samtidig skrivemåten *Vestre Øyem* for gnr. 3 bnr. 1 og 2 og *Østre Øyem* for gnr. 4 bnr. 1 og 2. Saken gjelder altså skrivemåten av to gårdsnavn og fire bruksnavn. Kartverket begrunner vedtaket med å vise til gjeldende rettskrivning og rettskrivningsprinsipper, og viser særlig til § 3 i *Forskrift om skrivemåten av stadnamn*, der det heter i annet ledd at ”namn som inneheld allment kjende ord eller namneledd, som hovudregel [skal] rette seg etter gjeldande rettskriving”. Vedtaket var i samsvar med anbefalingene fra navnekonsulentene.

To av de berørte grunneierne har klaget på vedtaket, og ønsker skrivemåtene *Øiem Vestre* og *Øiem Østre*. De begrunner klagen ved å vise til gamle skrifter, lokal tradisjon, offentlige dokumenter/skjøter, samt markedsføring av laksevad. Grong kommune og Grong historielag støtter grunneierne. Historielaget mener på generelt grunnlag at det er

uheldig at lokale navn skal ”tvinges” inn i en sentral skriftform. De understreker også at det i dette tilfellet er ”historiske belegg for skrivemåten”, noe de mener at man bør ta hensyn til.

I et brev til de berørte grunneierne datert 12.3.2009 skrev Kartverket at klagesaken utsettes. Bakgrunnen var de varslede endringene i stedsnavnloven. Fordi lovendringene har tatt mye lengre tid enn først antatt, ble saken oversendt til klagenemnda 29.7.2013.

Nemndas vurderinger

Hovedregelen i *Lov om stadnamn* (stedsnavnloven) når det gjelder bruksnavn, er at eier selv fastsetter skrivemåten, jf. § 8 første ledd første punktum. Dette gjelder likevel ikke dersom navnet faller språklig eller geografisk sammen med et nedarvet stedsnavn, jf. § 8 annet ledd. De aktuelle gårds- og bruksnavnene er ifølge lovens definisjon i § 2 bokstav d) nedarvede stedsnavn, dvs. ”stadnamn som munnleg eller skriftleg er overlevert frå tidlegare generasjonar”. Hvis navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten av navnet i primærfunksjonen være retningsgivende for skrivemåten i andre funksjoner, jf. stedsnavnlovens § 4 annet ledd. Her er det gårdsnavnene som er primære og bruksnavnene som er sekundære.

Nemnda legger til grunn at den nedarvede lokale uttalen av gårds- og bruksnavnene er /”øyem/. Hovedregelen i stedsnavnloven er at det ved fastsetting av skrivemåten av stedsnavn skal tas utgangspunkt i den nedarvede lokale uttalen, samtidig som man skal følge gjeldende rettskrivningsprinsipper, jf. § 4 første og annet ledd. Etter § 3 annet ledd i forskriften, skal navn som inneholder allment kjente ord som hovedregel rette seg etter gjeldende rettskrivning. Skal man følge disse reglene, må skrivemåten av dette stedsnavnet bli *Øyem*. Skrivemåten *Øiem* med *i* bryter både med gjeldene rettskrivningsprinsipper og gjeldende rettskrivning. Begrepet ’rettskrivningsprinsipp’ er definert i stedsnavnlovens § 2 bokstav f) som ”allmenne reglar for korleis lydar og lydkombinasjonar skal givast att i skrift”. Diftongen *øi* ble endret til *øy* i bokmål i 1938, og brukes ikke lenger i skrivemåten av norske ord som inneholder denne vokalforbindingen. Førsteleddet *Øy-* i *Øyem* er normert i rettskrivningen med skrivemåten *øy*, her i betydningen ’eng, engslette langs elv’. Når det gjelder skriftradisjonen, var det skrivemåten *Øiem* som ble brukt i matriklene fra 1886 og 1907. I bind 15 av *Norske Gaardnavne* er det listet opp en del gamle skriftformer (årstall i parentes): *Øygenn* (1559), *Øyenn* (1590, 1626), *Øye* (1643), *Øiumb* (1669) og *Øyum* (1723). Dessuten finner vi skriftformene *Øyemb* og *Østerøyemb* i skattematrikkelen fra 1647.

I vedtaket om skrivemåten av gårdsnavnet var nemnda delt. Flertallet, Marit Halvorsen, Arne Madland, Tom Schmidt og Inge Særheim, gikk inn for skrivemåten *Øyem*. Mindretallet, Oddlaug Walaker, mente at man i denne saken må legge avgjørende vekt på eiernes ønske om skrivemåte, jf. § 6 første ledd. Hun gikk derfor inn for skrivemåten *Øiem*. Nemnda gjorde vedtak i samsvar med flertallssynet. I sin vurdering har nemnda lagt avgjørende vekt på at skrivemåten *Øyem* er i tråd med gjeldende rettskrivning og rettskrivningsprinsipper. Nemnda viser dessuten til at det er lang tradisjon også for skrivemåten *Øy-*, selv om det nok er skrivemåten med *Øi-* som har vært mest brukt lokalt.

I spørsmålet om plasseringen av retningsadverbialene *østre* og *vestre*, var også nemnda delt. Flertallet, Tom Schmidt, Inge Særheim og Arne Madland, stemte for foranstilt retningsadverb, som er det vanlige i norsk ord- og navnelaging. Mindretallet, Oddlaug Walaker og Marit Halvorsen, viste til § 6 første ledd fjerde ledd som sier at ”synspunkta til eigaren skal tilleggjast særskild vekt” når skrivemåten av bruksnavn skal fastsettes. Nemnda gjorde vedtak i samsvar med flertallssynet. Flertallet i nemnda legger i dette spørsmålet avgjørende vekt på at det vanlige i norsk er at det presiserende leddet står foran hovednavnet. Selv om etterstilte retningsadverb blir brukt i noen grad ved løse sammensetninger i *registersammenheng*, f.eks. i matriklene, må hovedregelen være at utmerkingsleddet, i dette tilfellet retningsadverbene *østre* og *vestre*, står foran hovednavnet.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes:

Øyem (gnr. 3 og 4)

Vestre Øyem (gnr. 3 bnr. 1 og 2)

Østre Øyem (gnr. 4 bnr. 1 og 2)

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 2/2013, Storfjord kommune, Troms

Klager: Gálggojávre sameforening/Helligskogen reinbeitedistrikt,
jf. § 10 første ledd

Navn: Stuorruvuotna eller Omasvuotna

Navnetype: samisk bygde- og kommunenavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Storfjord kommune, jf. § 5 annet ledd

Navnesaken reist av: Storfjord kommune

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland, Laila Susanne Oskarsson

Storfjord kommune gjorde først vedtak for bygde- og kommunenavnet *Storfjord/Storfjord kommune* på både kvensk, *Isovuono/Isonvuonon kunta*, og samisk, *Omasvuotna/Omasvuona suohkan*.

I sakens anledning oppnevnte Storfjord kommune en arbeidsgruppe som skulle utrede spørsmålet om det samiske navnet på bygda og kommunen. Denne gruppen opplevde saken som vanskelig, og de kom ikke frem til en konklusjon som hele gruppen kunne enes om. Vedtaket i kommunestyret 23.11.2011 om *Omasvuotna/Omasvuona suokhan* var i samsvar med tilrådingen fra den samiske stedsnavntjenesten og flertallssynet i den kommunalt oppnevnte arbeidsgruppen. Mindretallet i arbeidsgruppen gikk inn for at det samiske navnet på kommunen måtte være *Stuorruvuotna/Stuorruvuona suohkan*. Både det kvenske og det samiske navnet ble så omgjort etter klage til *Omasvuono* (kvensk) og *Stuorruvuotna* (samisk).

Gálggojávre sameforening/Helligskogen reinbeitedistrikt har klaget på vedtaket kommunen har gjort for det samiske bygde- og kommunenavnet. Klagerne mener at det samiske navnet på bygda og kommunen må være *Omasvuotna* og *Omasvuona suohkan*, som også kommunen gikk inn for i første runde.

Saken gjelder valg av samisk bygde- og kommunenavn, ikke fastsetting av skrivemåte. Nemnda finner det likevel nødvendig å kommentere skrivemåten, se siste avsnitt. Av sakspapirene går det ikke helt klart frem om vedtaket som er gjenstand for klage, dreier seg om navnet på bygda, navnet på kommunen eller navnet i begge funksjoner. I Sentralt stedsnavnregister (SSR), som driftes av Kartverket, er *Storffjorden* registrert som navn på fjorden og *Storffjord* som navn på kommunen. *Storffjord* finnes i dag ikke som bygdenavn eller grendenavn i SSR. Dersom kommunen ønsker å få lagt inn *Storffjord* som bygdenavn, må kommunen ta kontakt med Kartverket, blant annet for å avklare plassering og avgrensning av stedsnavnet.

Partenens argumentasjon

Kommunen omgjorde det opprinnelige vedtaket etter klage fra blant annet Storffjord duodji- og kulturforening og Oteren bygdeutvalg. I klagebrevet viser Storffjord duodji- og kulturforening til at de har vært i kontakt med 25 personer om saken. Alle de eldre de har snakket med, mener *Stuorravuotna* er det ”muntlige navnet som blei brukt i dagligtalen, både av de som vokste opp etter at kommunen ble egen kommune i 1929, og av deres foreldregenerasjon før 1929”. Foreningen mener at kommunestyret i Storffjord må vise respekt for opplysningene informantene kommer med. De peker på § 1 i *Forskrift om skrivemåten av stadnamn* hvor det i annet ledd siste punktum står: ”For samiske eller kvenske namn skal det takast omsyn til munnleg tradisjon”. Videre viser de til § 4 første ledd siste punktum i forskriften som sier at dersom flere samiske navn på samme navneobjekt er i bruk, ”skal det eldste namnet som hovudregel brukast av det offentlege”. Oteren bygdeutvalg hevder at personer som er bærere av det samiske språket har benyttet *Stuorravuotna*, og mener *Omasvuotna* er ukjent.

Gálggojávve sameforening/Helligskogen reinbeitedistrikt på sin side sier de som samiske språkbrukere utelukkende bruker navnet *Omasvuotna* om Storffjord. De hevder at informantene til Storffjord duodji- og kulturforening ikke har samisk som dagligspråk. Gálggojávve sameforening/Helligskogen peker også på at navnet *Stuor(r)avuotna* er en direkte oversettelse av det norske navnet *Storffjord*.

Nemndas vurderinger

I saker som gjelder samiske stedsnavn, har nemnda ett medlem som er kyndig i samisk språk. På dette møtet har Laila Susanne Oskarsson, universitetslektor i samisk ved Universitetet i Tromsø, vært nemndas språkkyndige representant.

Navnet *Omasvuotna* nevnes i J.A. Friis’ samiske ordbok fra 1887. Den viser at dette samiske navnet var i vanlig bruk på 1800-tallet da materialet for ordboken ble samlet inn. Just Qvigstad samlet inn samiske stedsnavn i Troms i årene 1895 og 1896. Etter hans nedtegninger kalles Storffjord for *Omasvuotna* på samisk. Qvigstad oppgir kun ett samisk navn. Qvigstad anses som en troverdig kilde med tanke på det omfattende og grundige arbeidet han har gjort med innsamling av samiske stedsnavn. Han kom dessuten fra området som klagesaken omhandler. Ifølge Qvigstad er førsteleddet i stedsnavnet et finsk

ord, *omas*, som på norsk betyr 'egen'. Nemnda har vært i kontakt med Kaisa Rautio Helander ved Samisk høyskole, som har finsk som morsmål. Hun har blant annet skrevet en doktoravhandling om fornorskning av samiske stedsnavn. Helander anser det som lite trolig at førsteleddet *Omas-* i dette navnet kommer fra finsk. Ordet 'egen' på finsk og i kvenske dialekter er *oma*, men ordet forekommer aldri i formen *omas*. I Storfjord kjenner man også varianten *Omasenvuono* på kvensk. Denne navneformen svekker Quigstads teori om at førsteleddet er det finske ordet *oma* 'egen'. At stedsnavnet *Omasvuotna* skal bety 'vår egen fjord' bygger etter Helanders syn sannsynligvis på en folkeetymologi.

Betydningen av førsteleddet i det samiske stedsnavnet *Omasvuotna* er ukjent. Det finnes imidlertid lignende ord i flere samiske språk med betydningen 'tåke, skodde'. Det at navneleddet *Omas* forekommer i flere nordsamiske navnegrupper i Troms fylke, viser at ordet også har vært i bruk i nordsamisk, se etymologisk database *Kaino* ved Institutet för de inhemska språken i Finland (http://kaino.kotus.fi/algu/index.php?t=lekseemi&lekseemi_id=59877).

I Major Peter Schnitlers *Grenseeksaminasjonsprotokoller 1742–1745*, bind II, finner man også navnet *Omais-* flere steder. På s. 340 står det følgende: ".i Syd-ost imod 1/8 Miil fra LøngensBotten, paa Søndre Side af Omais-jok". Det er her mest sannsynlig snakk om Signaldalelva (nordsamisk Čiekŋaleatnu) som renner ut i Storfjorden. Trolig var *Omasjohka* på denne tiden det samiske navnet på elven. I en e-post til Storfjord kommune skriver Bjørnar Seppola at det gamle navnet på Signaldalen var *Omasvankka* på kvensk, noe som klart ser ut å være lånt fra et samisk navn *Omasvággi*. Dette taler for at det eldste navnet på fjorden er *Omasvuotna* på samisk og *Omasvuono* på kvensk.

Ifølge nemndas samiskkyndige medlem har navnet *Stuor(r)avuotna* sannsynligvis blitt tatt i bruk tidlig på 1900-tallet. *Storfjord(en)* på norsk og *Stuor(r)avuotna* på samisk betyr begge 'den store fjorden'. Det norske adjektivet *stor* er et gammelt lånord i det samiske språket, og man kan derfor ikke helt utelukke at *Stuor(r)avuotna* er en primær navnedannelse. Når *Omasvuotna* er oppgitt som det eneste samiske navnet på Storfjorden i eldre (og svært pålitelige) kilder, taler det imidlertid for at navnet *Stuor(r)avuotna* er en nyere oversettelse av det norske navnet på fjorden.

Universitetet i Tromsø hadde på 1980-tallet et prosjekt for å samle inn stedsnavn på tre språk, blant annet i Storfjord kommune. Kaisa Rautio Helander var selv engasjert i dette arbeidet, og samlet inn navn både på samisk og finsk (kvensk) sammen med språkforsker og navnegransker Aud-Kirsti Pedersen. De gikk fra hus til hus og snakket med kommunens innbyggere. Mange av disse var eldre mennesker som er døde i dag. Helander opplyser at samisktalende personer i bygdene kjente til både *Omasvuotna* og *Stuoravuotna*. Navnet *Stuoravuotna* ble da entydig uttalt med den vestlige varianten av nordsamisk, *Stuora-*. Denne uttalen tilsvarer en skrivemåte med én *r*, altså *Stuora-*. Nemnda kommer tilbake til skrivemåten av navnet *Stuor(r)avuotna* nedenfor.

Storfjord kommunes arbeidsgruppe oppgir også å ha vært i kontakt med informanter som kjenner til/bruker begge de samiske navnene *Omasvuotna* og *Stuorravuotna*.

En del av informantene til Storfjord duodji- og kulturforening mener at det var flyttsamene som kom til Storfjord som brukte navnet *Omasvuotna*. Nemndas sakkyndige medlem sier det er lite sannsynlig at flyttsamene har vært alene om å bruke navnet *Omasvuotna* om Storfjorden. Nemnda viser likevel til § 9 annet ledd i *lov om stadnamn* (stedsnavnloven):

Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn.

I kommentarene til § 9 er det eksempler på grupper som har ”næringsmessig tilknytning” til stedet, og da nevnes spesielt flyttsamer. Navn som brukes av reindriftssamer skal etter dette tas hensyn til.

Nemnda finner det dokumentert at både *Omasvuotna* og *Stuor(r)avuotna* er i bruk, og at begge navnene er forankret i en muntlig tradisjon. Med bakgrunn i eldre skriftlige kilder, finner nemnda det sannsynlig at det eldste samiske navnet på Storfjorden er *Omasvuotna*. Nemnda viser til forskriftens § 4 første ledd siste punktum som sier at ”dersom det er brukt fleire samiske namn på same namneobjektet, skal det eldste namnet som hovudregel brukast av det offentlege”. Skal man følge denne regelen, må det samiske navnet på kommunen bli *Omasvuotna/Omasvuona suohkan*.

Som hovedregel skal skrivemåten i primærfunksjonen være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene, jf. forskriftens § 1 tredje ledd. Den vedtatte navneformen på navnet i primærfunksjonen (fjordnavnet) er *Omasvuotna*. Nemnda har vurdert om det er sterke nok grunner til å fravike hovedregelen i dette tilfellet, men kan ikke finne slike. Nemnda mener *Omasvuotna* er den navneformen som er mest i samsvar med lovens hovedformål om å ta vare på stedsnavn som kulturminne, jf. også kommentarene til § 1 som sier at denne loven skal ”dokumentere, bevare og synleggjere språkleg og kulturelt mangfald slik dette manifesterer seg i samiske, kvenske og skogfinske stadnamn” (andre avsnitt). I sin vurdering har nemnda lagt særlig vekt på at *Omasvuotna* representerer et viktig språklig kulturminne, som det gjennom aktiv bruk er viktig å føre videre. Fremtidig forskning kan avdekke betydningen av førsteleddet *Omas-* i dette navnet. Etter en helhetsvurdering kommer nemnda frem til at det samiske navnet på kommunen/bygda må bli *Omasvuotna* (i nominativ). Ettersom samisk er et kasuspråk, må genitivsformen av *Omasvuotna* brukes når det står foran det samiske ordet for kommune: *Omasvuona suohkan*.

Nemnda gjør oppmerksom på at vedtak om kommunenavn offisielt gjøres av Kommunal- og regionaldepartementet, jf. § 3 i *lov om kommuner og fylkeskommuner* (kommuneloven). Nemnda vil derfor anbefale at kommunen søker Kommunaldepartementet om at *Omasvuona suohkan* offisielt blir det samiske navnet på Storfjord kommune. Nominativsformen (i de tilfellene der navnet står alene uten tillegget *suohkan*) vil være *Omasvuotna*.

Kommentarer til skrivemåten

Nordsamisk har mange dialekter og de *vestlige* dialektene snakkes fra Alta/Kautokeino og sør- og vestover, mens de *østlige* dialektene snakkes fra Porsanger/Karasjok og østover til Sør-Varanger. I Storfjord kommune har man den *vestlige* varianten av nordsamisk, og riktig skrivemåte vil være *Stuoravuotna* og ikke den østlige varianten *Stuorravuotna* som er den formen kommunen har vedtatt. Disse forskjellene er tydelige både i skrift og i uttale. I tillegg er det i saksdokumentene tydelig usikkerhet om hvordan man skriver navnene på samisk, blant annet skrives den samiske diftongen *uo* feilaktig iblant som *ou* (*suohkan*/**souhkan*). Konsonantforbindelsen *hk* er noen steder feilaktig skrevet *kh* (**suokhan* i stedet for *suohkan*). Nemndas språkkyndige medlem ber kommunen være oppmerksom på skrivemåten av de samiske navnene, og ber kommunen om å søke sakkyndig hjelp for å unngå at skrivefeil videreføres, f.eks. på kart og skilt.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som samisk navn på Storfjord som bygde- og kommunenavn fastsettes:
Omasvuotna/Omasvuona suohkan

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 4/2013, Overhalla kommune, Nord-Trøndelag

Klager: Overhalla historielag, jf. § 10 første ledd

Navn: Solstadvegen eller Hallvardmovegen

Navnetype: adressenavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Overhalla kommune, jf. § 5 annet ledd og kapittel 12 i *Forskrift om eiendomsregistrering* (matrikkelforskriften)

Navnesaken reist av: Overhalla kommune

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

Overhalla historielag har klaget på vedtaket kommunen har gjort om adressenavnet *Solstadvegen*, og ønsker i stedet *Hallvardmovegen*. Saken gjelder valg av navn, ikke fastsetting av skrivemåte.

Partenes argumentasjon

Overhalla historielag ved Carl Ivar Storøy skriver i et brev datert 12.3.2013 at *Solstadvegen* er et navn ”ingen i nærområdet føler seg bekvem med”. Historielaget uttaler videre at flere navn på den aktuelle strekningen er i bruk, og nevner i den forbindelse *Myrvegen*, *Nervegen*, *Ny-jordvegen*, *Ivervegen* og *Natovegen*. De peker på at husmannsplassen Tørrismoen ble skilt ut fra Hallvardmo i 1921, og gitt navnet *Solstad*. Ifølge historielaget omtales denne eiendommen i dagligtalen fortsatt som *Tørrismoen*. Historielaget mener navneforslaget *Solstadvegen* har kommet opp som følge av feilskilting og hevder at dette er ”et navnebegrep som ikke er forankret i lokal forståelse og bør således ikke vedtas”.

Navnekomiteen i kommunen kan ”leve med begge navnene”, men mener at navnet *Solstadvegen* ikke klart kan sies å være et brudd med § 3 annet ledd i *lov om stadnamn* (stedsnavnloven). Kommunen holder fast ved vedtaket om *Solstadvegen* på grunn av dagens navnebruk og fordi veien ender på bruket Solstad, ikke på Hallvardmo.

Nemndas vurderinger

I utgangspunktet er det ikke klagerett for valg av adressenavn etter reglene i *Forskrift om eiendomsregistrering* (matrikkelforskriften) eller i stedsnavnloven. Paragraf 3 i stedsnavnloven gir likevel noen føringer for navnevalget, der det i annet ledd står: ”Eit nedverd stadnamn kan ikkje bytast ut med eit namn utan tradisjon på staden dersom ikkje særlege grunnar talar for det”. I kommentarene til lovens § 3 står det i siste avsnitt: ”Når nye namneobjekt skal namnsetjast, bør namneskikken på staden følgjast når det er mogleg”.

Nemnda har ikke funnet dokumentasjon som talar for at *Solstad* i Overhalla er et nedarvet, tradisjonelt stedsnavn. Derimot går det frem av saksdokumentene at husmannsplassen Tørrismoen ble skilt ut fra Hallvardmo i 1921, og gitt navnet *Solstad*. *Hallvardmo* og *Tørrismoen* er i motsetning til *Solstad* lokale tradisjonelle stedsnavn som har oppstått ved at folk har brukt en betegnelse om et sted i en viss tid, slik at denne har festet seg som navn på stedet. De tradisjonelle, nedarvede stedsnavnene er normalt sett ikke gitt ved bevisst navngivning.

Her er det snakk om et nytt navneobjekt (navn på vei) som skal fastsettes, og nemnda er enig med kommunen i at vedtaket ikke klart kan sies å være et brudd med § 3 annet ledd. Nemnda mener likevel at de samme hensyn som ligger bak § 3 annet ledd, også gjelder her. I valget mellom *Hallvardmovegen* og *Solstadvegen*, kommer nemnda til at *Hallvardmovegen* er mest i samsvar med stedsnavnlovens formål om å ”ta vare på stadnamn som kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk og tenleg, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna”, jf. § 1 første ledd. Ved å bygge på den lokale navnetradisjonen knytter man nåtiden sammen med fortiden, og bidrar til å synliggjøre kulturhistorien som ligger bak de gamle stedsnavnene våre. Etter en helhetsvurdering vedtar nemnda *Hallvardmovegen* som adressenavn. Nemnda har i sin vurdering lagt særlig vekt på at dette navnet er i samsvar med navneskikken på stedet, og at den aktuelle veistrekningen som skal navnsettes går over det området som opprinnelig hørte til under matrikkelgården Hallvardmo.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som adressenavn fastsettes: **Hallvardmovegen**

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 Oslo
tlf. 22 85 40 27
e-post: ingvil.nordland@iln.uio.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 10

Klagesak: 9/2012

Klager: Statens kartverk, jf. § 10 første ledd

Navn: Tråsavikåsen eller Trosavikåsen,
Øgreid Brygge eller Øgreidbryggen/Øgreidkaaien

Navnetype: adressenavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Sauda kommune, jf. § 5 annet ledd

Navnesaken reist av: Sauda kommune

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Oddlaug Walaker, Arne Madland,
Inge Særheim, Tom Schmidt

Ifølge sakspapirene vedtok kommunestyret i Sauda kommune i 1982 en rekke adressenavn som er i bruk som offisiell adresse i dag, deriblant *Tråsavika*. 3.3.2010 gjorde kommunestyret i Sauda kommune vedtak om skrivemåten av to adressenavn, *Tråsavikåsen* og *Øgreid Brygge*. I et brev datert 22.3.2010 klaget Statens kartverk på de vedtatte navneformene. Kartverket skriver i klagebrevet at de samtidig ønsker å reise navnesak for naturnavnet *Tråsavika/Trosavika* i primærfunksjonen, og ber om at klagesaken for det tilhørende adressenavnet blir stilt i bero til det foreligger et endelig vedtak for skrivemåten av primærnavnet. 10.10.2012 ble saken på nytt behandlet i kommunestyret. Klagen ble ikke tatt til følge, og saken er oversendt Klagenemnda for stedsnavnsaker.

Åmund Fykse fra Statens kartverk opplyser på telefon til sekretæren for nemnda 22.10.2013 at dette naturnavnet tidligere ikke har vært brukt på kart. Kartverket sier de ikke har mottatt noe fra kommunen etter at de sendte henvendelsen i mars 2010, der de ved siden av å klage på skrivemåten av adressenavnene også reiser navnesak for naturnavnet i primærfunksjonen. Når det gjelder de to adressenavnene går det ikke frem

av sakspapirene om det har vært ny høring lokalt i forbindelse med klagesaken, og Stedsnavntjenesten for Vestlandet er heller ikke konsultert i klagerunden.

Nemndas vurderinger

Klagesaker skal forberedes på samme måte som ved førstegangsbehandlingen, jf. § 10 fjerde ledd i lov om stadnamn (stedsnavnloven). Det vil si at navnet på nytt må ut på lokal høring og sendes til stedsnavntjenesten for uttalelse før saken eventuelt oversendes til Klagenemnda for stedsnavnsaker. Nemnda har kommet til at saken ikke er godt nok opplyst for at nemnda kan fatte et vedtak. Saken sendes derfor tilbake til kommunen på grunn av feil saksbehandling.

Nemnda gjør også oppmerksom på at Statens kartverk har reist navnesak for naturnavnet *Trosavika/Tråsavika* i primærfunksjonen. Etter § 4 annet ledd er skrivemåten for navnet i primærfunksjonen som hovedregel retningsgivende for skrivemåten av navnet i andre funksjoner. Det er Statens kartverk som er vedtaksmyndighet for naturnavnet i primærfunksjonen, men etter § 6 skal kommunen gjøre saken kjent for de som har uttalerett.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Saken sendes tilbake til kommunen på grunn av saksbehandlingsfeil.

Oslo 29.10.2013

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

Ingvil Nordland
sekretær